

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 3. Quid circa tertium instrumentum, auctoritatem scilicet, vitæq[ue] sanctitatem sit observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

non pœnitebis. Et iterum c. 8. Narratio Seniorum non te prætereat; ipsi enim didicerunt à Patribus suis, quoniam ab ipso discas intellectum, & in tempore necessitatis dare responsum. Hinc Antoninus Pius omnia sua cum gravibus viris conferens dicere solebat, æquiùs esse, ut ipse tot, taliumque virorum consilia sequatur, quàm ut tot; talesque Amici unam ipsius voluntatem sequantur. 5. *Accurata Librorum Lectio*; quod medium Aristoteles, teste Seneca l. 1. de benef. Alexandro Regi suavitè dicens: Annales Patrum discute; inde enim poteris bona exempla extrahere, quia acta præterita dant certum documentum in futuris. Hinc Rex Alphonsus interrogatus, quibus Consiliariis maximè uteretur? libris respondit, quibus sine metu, sine gratia, quæ nòsse cuperet, audiret. 6. *Filiorum seculi seria consideratio*; nam, cum hi, teste Servatore Luc. 16. prudentiores sint Filiis lucis, non modicè suis exemplis juvare possunt ad Prudentiam addiscendam; ab ijs quippe discere poterit Operarius, quâ ratione primarios tres Prudentiæ actus exercere debeat, & primò quidem rectè *deliberare* exemplo Avarorum, qui antè, quàm vel obolum expendant, tam sollicitè considerant, an vel necessitas, vel utilitas tales expensas requirat? 2. Rectè eligere exemplo Mercatorum, qui tam varias industrias excogitant, eliguntque ut merces quàm optimas emant vilissimo pretio, iterumque carissimo vendant. 3. Rectè imperare executionem Aulicorum more, tam strenuè, fortitèrque imperata sui Principis exequentium, ut eidem placeant, & corruptibilem ab eo mercedem accipiant; quanto magis ad similem executionem se incitabit Operarius, ut summo DEO, & Domino Dominantium placeat, & æternum atque inæstimabile præmium sibi aquirat?

§. III.

Quid circa tertium Instrumentum, Autoritatem scilicet, vitæque Sanctitatem sit observandum.

I. **P**ER Autoritatem hanc nihil aliud hoc loco intelligitur quàm magna quædam æstimatio de vita & dotibus ipsius Operarij. Ex qua descriptione facilè patet, tres potissimum

nam, eosque amplissimos fructus ex hac autoritate tum in
ipsum Operarium, tum in alios redundare; quorum primus
redundat in illos, quorum curam suscepit; hi enim longè fa-
cilius, & efficacius ad frugem reducuntur, si ipsum quoque
Operarium iisdem, quas suadet, virtutibus ornatum, aut vi-
tia, quæ disuadet, sedulo fugientem, & detestantem videant;
nihil enim est juxta Concilium Tridentinum Sess. 22. c. 1. de
reform. quod alios magis ad pietatem, & DEI cultum assidue
instruat, quam eorum vita & exemplum, qui se divino ministe-
rio dedicaverunt. Cum enim à rebus sæculi in altiore sublati
locum conspiciantur, in eos tanquam in speculum reliqui oculos
coniciunt, ex iisque sumunt, quod imitentur. Quapropter sic
debet omnino Clericos in sortem Domini vocatos, vitam, mores-
que suos omnes componere, ut habitu, incessu, gestu sermone, a-
liisque omnibus rebus nil nisi grave, moderatum, ac religione
plenum præferant; levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima es-
sent, effugiant, ut earum actiones cunctis afferant veneratio-
nem. Cujus ulteriorem rationem, imò & necessitatem opti-
mè Clemens Alexandrinus l. 5. Strom. ex Platone ostendit his
verbis: Omnis doctrina generatio quadam est, ut, quemadmo-
dum non generantur Homines, nisi in perfectione ætatis & vi-
rum; ita neque Filios Spirituales, nisi à perfectione virtutū pro-
gigni contingat. Atq; hanc ob causam S. Franciscus Xaverius,
teste Turfellino l. 6. vit. c. ult. Socios Ethnicis convertendis,
Neophytisque erudiendis operam daturus, lectissimos & pri-
marios præferebat, auctoritatem sequens Apostolorum, qui,
cum audissent, recepisse Samariam Verbum DEI, miserunt
ad eos Petrum & Joannem Apostolorum Principes Act. 18.
Quocirca censebat ad Apostolorum munus deligendos viros
egregiâ, diuque spectata fide, virtute, constantia, Sanctitate
præditos, & in Dominicæ vineæ Operariis Prudentiam magis
ac Sanctitatem, quam scientiam & doctrinam expetebat, dice-
re solitus, quod boni virtus non pariat, humanas artes haud-
quaquam parituras sine virtute. Hinc ipse quoque Christus
Matt. 5. dixit: Sic luceat lux vestra coram Hominibus, ut vi-
deant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in
caelis est. Sed & S. Petrus l. c. 2. monet: Pascite, qui in vo-
bis est, gregem DEI, forma facti gregis ex animo. Alter fru-
ctus redundat in ipsam Ecclesiam, aut Communitatem, cui

quis adscriptus est; cujus æstimatio & fama sicut à particulis membris vel maximè dependet, ita haud dubiè plurimum augetur, si ejusmodi membra insigni quâpiam morum integritate, vitæque Sanctitate fuerint conspicua. Tertius denique autoritatis hujus fructus in ipsum Operariû redundat, ut qui non modò ingens lucrum meritorum cœlestium ex tali vitæ Sanctitate haurit; verùm etiam admodum securus redditur, ut in medio nationis pravæ sine lapsu versetur, & contra linguas detrahentium, fructum laborum suorum infamatione sua impedire molientium efficaciter defendatur; hinc enim S. Paulus Titum c. 2. monet; *In omnibus præbe ipsum exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate, verbum sanum, irreprehensibile, ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens dicere de nobis.*

II. Porro etsi hæc autoritas, ut sapienter S. Franciscus Xaverius, teste Tursellino l. 6. vit. c. 13. advertibat, donum sit divinum, quod bonis viris ac piis deferatur ultro, callidè & humana id arte quærentibus negetur; quotidianâ tamen experienciâ constat, etiam humana media non parùm ad eam obtinendam & conservandam conducere, qualia quidem præ reliquis sequentiæ æstimantur. 1. *Vita morumque Sanctitas & gravitas*: Nam sola virtus, teste S. Bernardo, mater gloriæ & autoritatis est; hinc Agesilaus, ut Plutarchus in Lacon. refert, interrogatus, quâ ratione quis bonam famam assequi posset? respondit: Si loquatur, quæ sunt optima; & faciat, quæ sunt honestissima. 2. *Demissio animi*, ea præcipuè, quâ aliis reverentia & honor cum modestia & gravitate exhibetur, de qua S. Franciscus Xaverius l. 6. vit. c. 13. pronuntiavit: *Ad bonum Societatis (& cujusvis Hominis odorem longè, latèque fundendum, non alia virtus plus habet momenti, quàm vera ac germana animi submissio.* 3. *Prudentia*, in verborum & sermonis maximè gravitate apparens; sic jam olim Epictetus, teste Stobæo l. 3. indicavit, dum quærenti, quâ ratione autoritatem & famam apud alios comparare posset? respondit: si vis bene audire, disce bene loqui. Hinc Abbas Pastor, ut in Speculo Exempl. dist. 2. c. 166. refertur, cum aliquando Juvenem quendam Religiosum Abbatem vocasset, causam dicti rogatus respondit, quia os suum fecit cum appellari Abbatem. Et ipse Sale
mon

mon Sap. 8. dixit: *Habebo propter hanc* (Sapienciam scilicet & prudentiam) *claritatem ad turbas , & honorem apud Seniores iuvenis.* 4. *Generosus contemptus caducorum ;* cum enim hæc maximi plerumque æstimentur, summæque appetantur à mortalibus, veluti cælestem Hominem venerantur, & suspiciunt, si quem generoso animo hæc omnia contemnere advertunt. Unde verè Sanctus Augustinus epist. ad Macedonium dixit, *virtutem* (& ipsum Virtutis Professore Hominem) *èò pluris æstimandam esse, quò plura contemnit.* 5. *Fuga nimia cum Secularibus familiaritatis :* etenim ferè accidit, ut eos minoris æstimemus, quos intimè novimus; unde & commune proverbium, quo nimiam familiaritatem parere contemptum dicimus, exortum est. Hinc Sapienter monet pius Author l. 1. de imit. Christi. c. 8. *Charitas habenda est ad omnes, familiaritas non expedit. Quandoque accidit, ut Persona ignota ex bona fama luceat, cuius tamen presentia oculos intuentium offuscat. Putamus aliquando aliis placere ex coniunctione nostra, & incipimus magis displicere ex morum improbitate in nobis considerata.*

§. IV.

Quid de quarto Instrumento Conversationis Apostolicæ, nempe de Benevolentia, sit observandum.

Benevolentia hujus nomine aliud hoc loco nihil intelligitur, quàm bona quædam voluntas, quâ bene quis erga alterum afficitur, omniâque, quæ ab illo exiguntur, vel suadentur, prompro hilarique animo acceptat, & exequitur, quæ quidem benevolentia proprius affectus amoris est, atque adeò, dum benevolentiam istam quartum instrumentum Apostolicæ Conversationis voco, aliud indicare non volo, quàm ut Operarius. talem modum agendi cum proximo adhibeat, ob quem ametur potiùs, quàm timeatur ab iis, quibuscum conversatur; nam, ut supra ex S. Augustini doctrina dictum est, si intus sit radix dilectionis, non potest de ista radice non bonum existere. Id quod egregiè more suo confirmans S. Chrysostomus ho. de Mansuet. nihil, ait, ita conciliat